

ЗАПАМ'ЯТАТИ ДОБРЕ МИ ПОВИННІ, ЯКІ ПРИРОДНІ ЗОНИ В УКРАЇНІ

Урок природознавства у 4-му класі

Ірина СМІРНОВА, вчитель початкових класів,
ЗОШ I–III ступенів № 5 ім. В. І. Чуйкова,
м. Умань, Черкаська обл.

Яким має бути урок, аби учні не тільки сприймали підготовлену педагогом інформацію, а й самі бралися за активне опанування нових знань? Відповідь на це запитання дає автор у пропонованому конспекті. За допомогою інтерактивних методів, нестандартного опрацювання тексту, практичної роботи з картою та цікавих творчих завдань їй вдалося залучити дітей до самостійного відкриття важливих аспектів теми.

Тема. Розташування природних зон в Україні.
Карта природних зон України.

Очікувані результати:

- учень/учениця визначає поняття “ґрунт”, називає складники ґрунту;
- встановлює асоціативні зв'язки між різними природничими поняттями;
- характеризує погоду, рослинний і тваринний світ природних зон України;
- розгадує ребуси;
- бере участь в обговоренні теми уроку, висловлює припущення, міркування, аргументує їх;
- оперує знаннями про природні зони світу й України;
- орієнтується по карті, називає вказані об'єкти;
- самостійно працює з текстом, виокремлює в ньому відому й невідому інформацію;
- виявляє інтерес до природи;
- встановлює причинно-наслідкові зв'язки;
- самостійно формулює висновки з проблемної ситуації;
- співпрацює в групі;
- дбайливо ставиться до природи.

Матеріали та обладнання: карти “Природні зони світу”, “Природні зони України”, контурні карти; роздаткові картки, презентація з теми, мультимедійний комплект; стрічки темно-зеленого, світло-зеленого й жовтого кольорів; підручник “Природознавство, 4 клас” (автори Т. Г. Гільберг, Т. В. Сак).

Хід уроку

I. Організаційний момент (1–2 хв)

Повідомлення синоптика

Учень, який у цей день виконує роль синоптика, повідомляє про стан погоди, демонструючи слайд.

Педагог дякує за повідомлення, висловлює сподівання на цікавий, продуктивний урок і пропонує всміхнутися одне одному.

— Сьогодні ми будемо працювати під девізом “Подумайте! Пригадайте! Відшукайте!”

II. Перевірка знань з теми “ґрунт” (2–3 хв)

1. Гра “Так чи ні?”

Учні по черзі зачитують з карток твердження. Про згоду чи незгоду з ним решта дітей сигналізують, показуючи пальцями “плюс” або “мінус”.

- Верхній шар землі, на якому ростуть рослини, називають ґрунтом.
- Родючість — головна властивість ґрунту.
- Чим більше у ґрунті перегною, тим він бідніший.
- На території України є тільки чорнозем.
- До складу ґрунту входять лише пісок і глина.
- Чи зможе 1 см ґрунту утворитися за 300 років?
- Чи можуть рослини утворювати ґрунт?
- Чи всі види ґрунту придатні до землеробства?
- ґрунт і камінь — родичі?
- Чи згодні ви з твердженням, що ґрунт — наш годувальник?
- Охорона ґрунту — це завдання всього людства.

2. Прийом “Грунування”

Учитель пропонує дітям висловлювання, за якими вони мають назвати складники ґрунту й утворити з них ґруно навколо слова “ґрунт”.

Орієнтовний зміст висловлювань

- Живі організми, під дією яких із залишків рослин утворюється перегній. (Мікроби).
- Речовина, що допомагає кореням рослин дихати. (Повітря).
- Одна зі складових частин ґрунту, що є розпушувачем, забезпечує доступ повітря до коренів рослин. (Пісок).
- Він утворюється із залишків рослин і тварин, підвищує родючість ґрунту. (Перегній).
- Вона добре утримує воду. (Глина).
- Рідина, необхідна для життя і розвитку рослин. (Вода).
- Поживні речовини, що утворюються з перегною під впливом мікроорганізмів. (Мінеральні солі).

— Дайте визначення, що таке ґрунт. (ґрунт — це верхній родючий шар землі, на якому ростуть або можуть рости рослини. ґрунт служить домівкою для багатьох живих організмів).

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

(4–5 хв)

1. Створення асоціативного куща до слова “природа”

— А тепер поміркуйте, що таке природа?

Діти висловлюються з приводу запитання і з допомогою вчителя створюють на дошці асоціативний куш “Природа”.

2. Створення проблемної ситуації за технологією “Мозковий штурм”

— Природа на території України різна, поміркуйте чому.

Діти висловлюють свої міркування, педагог підводить їх до висновку, що в Україні не скрізь однакові

форма земної поверхні, ґрунти, погода, віддаленість території від екватора й полюсів.

IV. Повідомлення теми й мети уроку (3–4 хв)

1. Розгадування ребуса

Учитель демонструє слайд із ребусами.

Розгадавши їх, діти отримують словосполучення “Природні зони”.

2. Технологія “Коло ідей”

На дошці записано початок речення, учні пропонують його продовження.

Природні зони — це...

Учитель фіксує на дошці всі припущення.

— У нас немає однозначної відповіді. Тож сьогодні маємо дізнатися, що таке природні зони, навчитися знаходити їх на карті й ознайомитися з їхніми особливостями.

V. Робота над темою уроку (13–14 хв)

1. Розповідь учителя з елементами бесіди

Орієнтовний зміст розповіді

— Земля має кулясту форму. Вона обертається навколо Сонця. Оскільки наша планета дещо нахилена по відношенню до нього, то на різні ділянки її поверхні потрапляє неоднакова кількість сонячного тепла. Біля полюсів його менше, а на екваторі більше. Тому природа на Землі різноманітна.

Якщо мандрувати сушею з півночі на південь, можна спостерігати, що великі ділянки земної поверхні, які різняться особливими природними умовами (кліматом, рельєфом, ґрунтами, рослинним і тваринним світом) змінюють одна одну. Такі ділянки Землі називають природними зонами. Між природними зонами немає кордонів.

Природна зона — це ділянка земної кулі зі своїм ерідним кліматом, рельєфом, ґрунтами, рослинним і тваринним світом.

Учитель проводить бесіду за картою природних зон світу.

Орієнтовний зміст запитань

- Як позначено на карті природні зони?
- У якому тепловому поясі розташована Україна?

Нам дуже цікаво сьогодні —
Вивчаємо зони природні.

(Фото надіслане автором)

Вітаємо всіх, хто обрав

комплект підручників для 2 класу
від видавництва "Світлич"

Ми гарантуємо повну методичну підтримку педагогам, які користуються нашими підручниками

- ☀ Розгорнуті календарно-тематичні плани
- ☀ Комплекти робочих зошитів з інтегрованих курсів
- ☀ Навчальний зошит з інформатики
- ☀ Збірка компетентнісних завдань (для підсумкових контрольних робіт)
- ☀ Додаткові навчально-методичні матеріали на сайті svitdovkola.org

Щиро дякуємо за довіру!

Щоб не пропустити наші новинки,
підпишіться на розсилку на сайті:

SvitDovkola.org